

ECONOMIC SCIENCES

CONCEPTUAL PROVISIONS FOR IMPROVING OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC BASES OF SEED PRODUCTION OF CEREALS CROPS IN RESEARCH INSTITUTIONS OF UKRAINE

Danylko I.

post-graduate

National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics"

10, Heroiv Oborony, str., c. Kyiv, Ukraine, 03127

DOI: [10.24412/2701-8377-2021-4-2-6-9](https://doi.org/10.24412/2701-8377-2021-4-2-6-9)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ З УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗАСАД ВИРОБНИЦТВА НАСІННЯ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР У НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВАХ УКРАЇНИ

Данилко І.

аспірант

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

вул. Героїв оборони, 10; м. Київ, Україна, 03127

Abstract

The article is devoted to the presentation of conceptual provisions for improving the organizational and economic bases of seed production of cereals in research institutions of Ukraine. The priority directions for improving of the marked organizational and economic bases are determined via increasing of economic support, perfecting the system of organizational connections, increasing efficiency of organizational order of measures and increasing the validity, flexibility and operativeness of performance evaluation of effectiveness of organizational and economic support.

Анотація

Стаття присвячена викладу концептуальних положень з удосконалення організаційно-економічних засад виробництва насіння зернових колосових культур у науково-дослідних установах України. Визначено пріоритетні напрями удосконалення зазначених організаційно-економічних засад шляхом посилення економічного забезпечення, удосконалення системи організаційних зв'язків, підвищення ефективності організаційного порядку здійснення заходів та підвищення обґрунтованості, гнучкості та оперативності оцінювання ефективності організаційно-економічного забезпечення.

Keywords: conceptual provisions, improvement directions, organizational and economic bases, seeds of cereal crops, research institutions, competitive ability.

Ключові слова: концептуальні положення, напрями удосконалення, організаційно-економічні засади, насіння зернових колосових культур, науково-дослідні установи, конкурентоспроможність.

Стратегічне значення зерна обумовлюється його роллю у вирішенні суспільних завдань, серед яких можна зазначити: забезпечення продовольчої безпеки населення, формування експортного потенціалу держави та конкурентних позицій виробників зерна на внутрішньому та зовнішньому ринках. У свою чергу стратегічне значення виробництва насіння зернових колосових культур обумовлюється його впливом на результативні показники вирощування зерна, зокрема його урожайність, якість та рівень собівартості тощо.

Для України в цілому і для галузі зерновиробництва важливим є налагодження продуктивної взаємодії між суб'єктами селекції, насінництва та товарного виробництва. При цьому акцентом селекційних розробок повинно бути створення високопродуктивних, пластичних сортів зернових колосових культур, адаптованих для вирощування у різних ґрунтово-кліматичних умовах. У свою чергу завдання насінництва з виробничо-технологічної та

суспільної точок зору полягає у розмноженні насіння цінних у господарському відношенні сортів, у збереженні та поліпшенні їхньої чистосортності, якісних характеристик та врожайних властивостей. Ефективне вирішення завдань суб'єктами насінництва зернових колосових культур обумовлює ефективність виконання завдання сортооновлення та сортозаміни в окремих регіонах та галузях зерновиробництва держави.

Організаційна специфіка науково-дослідних установ суб'єктів насінництва України полягає у їх комбінованій організаційній природі: вони є державними науковими установами, що здійснюють господарську діяльність у ринковому середовищі – тобто організаційно-економічне забезпечення їх роботи має подвійну спрямованість: державну та ринкову. Належність до державних наукових установ обумовлює необхідність їхньої участі у виконанні державних наукових завдань, під яке вони отримують бюджетне фінансування. Проте матеріально-технічне забезпечення установ здійснюється

на госпрозрахункових засадах залежно від майстерного використання ринкових принципів у їхній роботі. Тому підвищення результативності та ефективності діяльності науково-дослідних установ знаходиться у контексті як посилення їхньої взаємодії із державою, так і підвищення обґрунтованості прийняття управлінських рішень на ринку.

Одним з суттєвих кроків у розвитку насінництва зернових культур стала трансформація вітчизняної схеми сертифікації сортового насіння до схеми міжнародної сертифікації Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Науково-дослідним установам слід враховувати переваги міжнародної торгівлі насінням, які вони можуть використати за умови виконання вимог щодо відповідності організації селекції та насінництва схемам ОЕСР. Дані вимоги розповсюджуються на всі держави-члени Організації економічного співробітництва та розвитку, на 1 травня 2018 р. кількість яких налічувала 36. Отримання єдиних сортових документів на насіння зернових культур дозволить вітчизняним НДУ стати повноправними учасниками міжнародної торгівлі насінням.

Узагальнення теоретичних і методичних засад та практичного інструментарію організаційно-економічного забезпечення селекції й насінництва зернових культур надало підстави щодо напрямів їх подальшого удосконалення за складовими представленими на рис. 1. При цьому базовою позицією удосконалення є узгодження цілей розвитку організаційно-економічного забезпечення з цілями розвитку НДУ та галузі насінництва зернових колосових культур установи. Основна ідея дослідження полягає у доведенні важливості опанування науковими установами ринкових принципів роботи на ринку

насіння зернових колосових культур. Результативність НДУ значною мірою залежить від узгодження організаційної структури установи із виробничо-селекційною структурою здійснення процесів селекції, насінництва та маркетингу за ланцюгами просування насіння до кінцевого споживача.

Складовою ефективності селекції та насінництва зернових колосових культур у діяльності НДУ є забезпечення таких обсягів реалізації насіння, рівень доходу від яких перевищив би витрати на процеси селекції та насінництва. Цього можна досягти за рахунок активізації маркетингової складової у просуванні насіння, що пов'язано із веденням селекції з диференціюванням відносно властивостей різних ґрунтово-кліматичних умов, оновленням сортового складу, прискоренням впровадження сортів у виробництво, внесенням своїх сортів у національні реєстри зарубіжних країн.

В умовах обмеженості фінансування селекційних досліджень корисним є налагодження взаємовідносин з приватними селекційними структурами. У цьому відношенні, наукова установа зі свого боку може пропонувати сорти зернових колосових культур та їхнє насіння. Внеском приватних установ може бути фінансове забезпечення процесів селекції та насінництва.

Важливим для вітчизняних НДУ є вирішення питання адаптації до конкурентних умов роботи у глобалізованому економічному середовищі та у приформування зони вільної торгівлі у процесі євроінтеграції. Враховуючи пріоритетність зерновиробництва для України важливим є цільова державна підтримка як суб'єктів з виробництва зерна, так і суб'єктів селекції та насінництва.

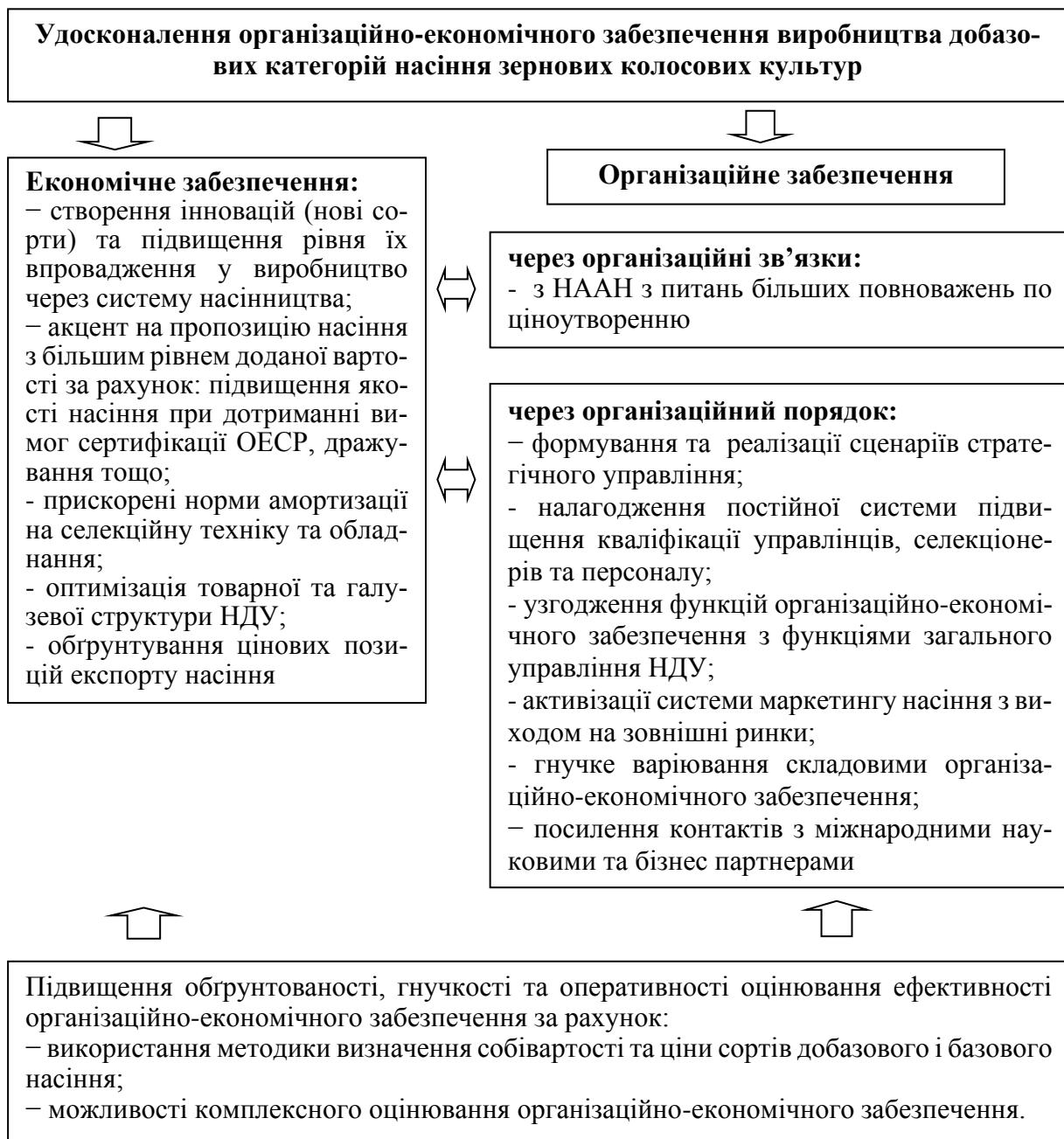

Рис. 1. Концептуальна схема удосконалення організаційно-економічного забезпечення виробництва добазових категорій насіння зернових колосових культур в НДУ

* Джерело: розроблено автором

Орієнтуючись на провідних гравців на ринках зерна та насіння, для дієвого протистояння ним у конкурентній боротьбі, слід сформуваати адекватну поточним потребам систему підтримки. Орієнтиром у цьому відношенні можуть стати рівні підтримки сільського господарства у США та Європейському Союзі. Методичний підхід ОЕСР рівня державної підтримки оцінюється за часткою підтримки до вартості випуску продукції галузі за певний період. Наприклад, у США за період 2014-2018 рр. рівень підтримки становив 10 %, що еквівалентно сумі 489 млрд. доларів США. У свою чергу, у Європейському співтоваристві за період 2014-2020 рр. підтримка очікується на рівні 20 %, що еквівалентно сумі 408 млрд. євро [1].

Одним з суттєвих завдань НДУ є посилення своїх конкурентних позицій на ринку. Будь-яка ціль повинна бути формалізована. Тому і ціль відносно збереження та посилення ринкових позицій також потребує чіткого формулювання. Посилення ринкових позицій може бути виражене у збільшенні площі землекористування НДУ, збільшенні площі вирощування добазового та базового насіння, збільшенні кількості сортів, обсягу отриманого прибутку і норми прибутку та частки ринку, що володіє НДУ за добазовим та базовим насінням зернових колосових культур.

Висновки. Визначено пріоритетні напрями удосконалення організаційно-економічних засад виробництва добазового насіння зернових колосових культур шляхом економічного забезпечення,

удосконалення системи організаційних зв'язків, підвищення ефективності організаційного порядку здійснення заходів та підвищення обґрунтованості, гнучкості та оперативності оцінювання ефективності організаційно-економічного забезпечення. Запропоноване ґрунтується на підвищенні конкурентоспроможності насіння за рахунок посилення інноваційного рівня процесів селекції та насінництва; активного освоєння маркетингових підходів з освоєнням зовнішньоекономічного вектору у просуванні насіння за ринковими ланцюгами із диференційованим врахуванням позицій суб'єктів попиту та пропозиції на ринку насіння зернових культур; функціональному узгодженню порядку удосконалення організаційно-економічного забезпечення з загальними функціями управління та цілями наукових установ.

Список літератури

1. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1437-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-2015-%D1%80>

References

1. Pro sxvalennya Konceptsiyi Derzhavnoyi cil'ovoyi programy` rozvytku agrarnogo sektoru ekonomiky` na period do 2022 roku : Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 30 grudnya 2015 r. № 1437-r. [About Approval of the Concept of State Target Programm of Development of Agrarian Sector for the Period to 2022 : Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 30, 2015 No. 1437-r.]. Retrieved from :: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-2015-%D1%80> [Published in Ukrainian].

THEORETICAL APPROACHES TO THE ANALYSIS OF AN INFORMATION CONTENT

Kondratenko N.

V. N. Karazin Kharkiv National University

DOI: [10.24412/2701-8377-2021-4-2-9-13](https://doi.org/10.24412/2701-8377-2021-4-2-9-13)

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СУТНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ

Кондратенко Н.Д.

доцент кафедри

міжнародного бізнесу та економічної теорії

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

м. Харків

Abstract

The article considers the information as a category that is the material of consciousness - it is perceived, processed and creates new information. The main functions of information, the main properties of information, content of information and its form are highlighted. Various definitions and views on information are analyzed: philosophical, mathematical, economic. The information is given as a mathematical set. The question of the difference between information and knowledge is considered, since not every information leads to an increase in knowledge. The information provides a material that can be transformed into knowledge, so it is in this way that one can agree with theories that view information as a means of reducing uncertainty, which is used in various theories and concepts. The definition of information has been clarified.

Анотація

В статті розглянута інформація як категорія, що є матеріалом свідомості - сприймається, обробляється та створює нову інформацію. Висвітлено основні функції інформації, головні властивості інформації, зміст інформації та її форма. Проаналізовано різноманітні визначення та погляди на інформацію: філософські, математичні, економічні. Подано інформацію - як математичну безліч. Розглянуто питання розходження між інформацією й знанням, оскільки не всяка інформація приводить до збільшення знань. Інформація дає матеріал, який можна трансформувати в знання, тому саме в цьому ключі можна погодитися з теоріями, які розглядають інформацію, як засіб зниження невизначеності, якій використовується в різних теоріях і концепціях. Доповнено визначення інформації.

Keywords: information, essence of information, information industry, information economy, knowledge, knowledge economy.

Ключові слова: інформація, зміст інформації, інформаційна індустрія, інформаційна економіка, знання, економіка знань.